

دره‌ی اشباح

• شهریار الوندی

میلیون‌ها سال قبل، پیش از آنکه پای آدمیزاد به زمین باز شود، دریاها و دره‌ها و رودخانه‌ها جان داشتند، روح داشتند و زمین را غرق آوازی شگفت‌انگیز می‌کردند. آن وقت‌ها طبیعت صدای واضح‌تری داشت، چون نه غرّش هواپیما بود، نه غوغای ملّین‌ها و نه هیاهوی آدم‌ها. رودخانه‌ها راه خود را از میان دره‌ها باز می‌کردند و به دشت‌های باز می‌رسیدند. درست همان روزها بود که دره‌ای عمیق و شگفت‌انگیز به نام کال‌جنی در کوه‌پایه‌ای آرام شکل گرفت. رودخانه مثل یک هنرمند مجسمه‌ساز با سختی و تیزی‌اش، خاک‌ها و سنگ‌های آهکی را تراشید و با نرمای عبورش آن‌ها را صاف و صیقلی کرد. باد گردوخاک‌ها را به دور دست‌ها برد و از میان سنگ و خاک‌های بی‌شکل کال‌جنی سر بیرون آورد.

کال‌جنی در ۳۲ کیلومتری شهر طبس در استان خراسان جنوبی است و از تهران هم حدود ۸۹۰ کیلومتر فاصله دارد. کال‌جنی احتمالاً برای شما اسم عجیب و غریب و شاید ترسناکی باشد، اما تنها اسمش ترسناک نیست، وقتی در پیچ و خم این دره‌ی زیبا قدم بزنید، صداها چند برابر می‌شود؛ انگار که در شهر اشباح قدم می‌زنید. پستی و بلندی‌ها و پیچ‌وواپیج صخره‌های تراشیده شده، صدا را در خود می‌بلعد و چند برابر آن را پس می‌دهد. شاید برای همین است که اسمش را گذاشته‌اند کال‌جنی. کال به معنی دره یا مسیر گذشتن سیلاب است و نام‌گذاری جن شاید به دلیل صداهایی بوده که در آن می‌پیچیده و مردم را می‌ترسانده است.

شُلُن

رودخانه‌ی ازمیغان هنوز هم در این درّه جریان دارد و حتی در بعضی جاها می‌توانید آبشاری هم ببینید که محلی‌ها به آن شُلُن می‌گویند. آب رودخانه سبزی و زندگی را به این منطقه آورده است. برای همین شما در مسیر پیاده‌روی نخل‌های بلندی می‌بینید که سبزی شگفت‌انگیزی به بیابان داده‌اند.

مهندسی آب

قدیمی‌ها بخشی از آب رودخانه را به مسیری تازه هدایت کرده‌اند تا وارد تونل‌های زیرزمینی شود و با استفاده از شیب ملایم کوهپایه از راه کاریز یا قنات به روستاهای اطراف برود. این هم بخشی از مهندسی آب در سال‌های دور است.

دیکاکو

اگر اهل چادر زدن در طبیعت باشید، در فصل‌های گرم سال کال‌جنی یکی از بهترین جاهایی است که شب‌های شگفت‌انگیز و آسمان پر ستاره‌ای دارد که بسیار زیبا و چشم‌نواز است. در همان نزدیکی سیاه‌چادرهای عشایری، یک اقامتگاه طبیعی را به شما هدیه می‌دهند؛ اقامتگاه عشایری دیکاکو. به جز دیکاکو چند اقامتگاه دیگر هم در آن نزدیکی هست که ماندن در کنار کال‌جنی را برای گردشگران آسان می‌کند.

آیینی باستانی

در تمام فلات ایران هر جا رودخانه هست، نشانه‌هایی از یک آیین باستانی دیده می‌شود. در کنار این درّه نیز عده‌ای نشانه‌هایی از آن آیین را پیدا کرده‌اند، جاهایی برای خلوت کردن، جاهایی برای گفت و گو با خداوند.

یک روز پیاده‌روی

این درّه ۸ کیلومتر طول دارد؛ یعنی اگر قرار باشد تمام آن را بگردید، یک روز کامل باید پیاده‌روی کنید و از میان راه‌ها و تونل‌های زیبا عبور کنید تا به پایانش برسید. مشابه این درّه جایی در جزیره‌ی زیبای قشم به نام چاه‌کوه است. هنگام پیاده‌روی در این درّه اگر به آسمان نگاه کنید ستون‌هایی را می‌بینید که در کنارهای آن قرار گرفته‌اند و مثل دودکش‌هایی غول‌آسا به نظر می‌رسند. این دودکش‌ها که از اثر فرسایش زمین پدید آمده‌اند، در خیلی جاها از جمله شهر باستانی کاپادوکیا (واژه‌ای فارسی به معنای سرزمین اسب‌های زیبا) در ترکیه دیده می‌شود.

سنگواره‌ها

همان‌طور که گفتیم، این درّه میلیون‌ها سال قدمت دارد. پس اگر در طول مسیر پیاده‌روی، فسیل‌هایی از صدف‌ها و ماهی‌ها را دیدید، تعجب نکنید.

برای آشنایی بیشتر با درّه کال‌جنی رمزینته‌ی زیر را با تلفن همراه‌تان اسکن کنید.

منبع: صدجایی که در ایران باید ببینید (کتاب الکترونیک)، تألیف و جمع‌آوری: کورش مقصودی